

Punkt 10.

Orientering om Årsberetning om magtanvendelse på ældreområdet 2017

2018-057092

Ældre- og Handicapforvaltningen fremsender til Ældre- og Handicapudvalgets orientering årsberetning om magtanvendelse på ældreområdet i 2017.

Beslutning:

Til orientering.

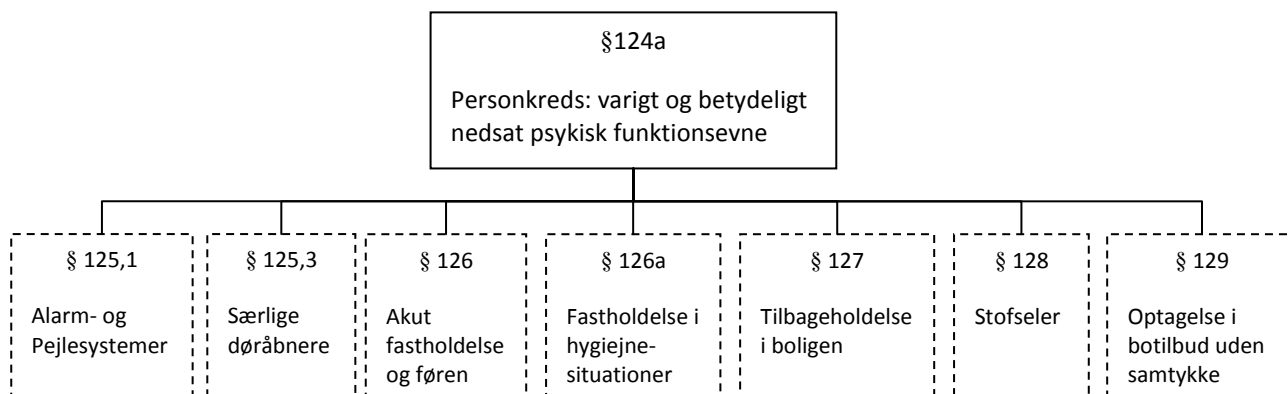

Sagsbeskrivelse

I henhold til § 14 i bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor voksne, har kommunalbestyrelsen en forpligtigelse til at følge udviklingen i anvendelse af magt og andre indgreb i den personlige frihed, for de borgere kommunen er ansvarlig for. Det er tillige et krav, at dette sker i form af en årsberetning, der forelægges til politisk behandling.

Lovhjemlen for magtanvendelse findes i Serviceloven (kap. 24, §§ 124a – 129). Nedenstående figur giver en oversigt over Servicelovens forskellige bestemmelser vedrørende brugen af magt overfor voksne på ældreområdet.

Oversigt over magtbestemmelserne

Indberetninger om brug af magt i 2017

Antallet af magtanvendelsesforanstaltninger er i 2017 faldet betydeligt i forhold til 2016. I 2017 blev der således indberettet i alt 164 tilfælde af magtanvendelse overfor voksne på ældreområdet i Aalborg Kommune, mens det tilsvarende tal for 2016 var på 275.

Det kan dog være vanskeligt generelt at sammenligne tallene fra år til år, da antallet af indberetninger det enkelte år vil være følsomt over for ændringer hos individuelle borgere med særlige problematikker. Det er således ikke ualmindeligt, at behovet for iværksættelse af magtanvendelse kan svinge markant i perioder, og der kan derfor opleves store udsving i antallet af magtanvendelsesindberetninger fra år til år. Den primære årsag til det store fald i antallet af magtanvendelser fra 2016 til 2017 er, at en konkret borger ikke længere er bosiddende på et af Aalborg Kommunes plejehjem.

Nedenstående tabel viser, hvorledes årets indberetninger fordeler sig på henholdsvis akut magtanvendelse, forhåndsgodkendt magtanvendelse og forhåndsgodkendt magtflytning. Til sammenligning fremgår tal for 2016 af parentes.

Tabel 1: Antal indberetninger for borgere på plejehjem fordelt på type

Placering/type	Akut magtanvendelse	Forhåndsgodkendt magtanvendelse	Forhåndsgodkendt flytning	Total
Total	54 (69)	68 (146)	42 (60)	164 (275)

Antallet af forhåndsgodkendte indberetninger er faldet fra 146 tilfælde i 2016 til 68 tilfælde i 2017. De 68 tilfælde af forhåndsgodkendt magtanvendelse dækker over i alt 64 tilfælde af magtanvendelse i hygiejnesituationer, samt 4 tilfælde af forhåndsgodkendt brug af stofsele. Faldet fra 2016 til 2017 skal ses i lyset af, at hele 95 af de indberettede forhåndsgodkendte magtanvendelser fra 2016 vedrørte en konkret

borger. Som nævnt ovenfor, er problemstillingen vedrørende denne konkrete borger ikke længere aktuell, hvorfor antallet af magtindberetninger er faldet relativt drastisk.

Samtidig er antallet af akutte magtanvendelser, faldet fra 69 tilfælde i 2016 til 54 tilfælde i 2017.

Typen af magtanvendelse anvendt i 2017

Nedenstående tabel viser, hvorledes de i alt 164 indberetningerne for 2017 fordeler sig på de enkelte typer af magtanvendelse. Til sammenligning fremgår tal for 2016 af parentes.

Tabel 2: Antal indberettede magtanvendelser fordelt på type

	Total
§ 125, alarm og pejle	0 (0)
§ 126, fastholdelse og føren	18 (14)
§ 126a, hygiejne	64 (146)
§ 127, tilbagehold i bolig	0 (2)
§ 128, stofsele	4 (0)
§ 129, flytning uden samtykke	42 (60)
Uden for Serviceloven, herunder nødret/nødværge	36 (49)
Total	164 (275)

Plejhjem med mange demenspladser tegner sig for en stor andel af det samlede antal indberetninger om brug af magt. Dette skyldes, at borgere med en demensdiagnose ofte har større tendens til at være fysisk udad-reagerende over for medarbejdere og øvrige beboere. Ligeledes er demente borgere oftere uden erkendelse af deres behov for personlig hygiejne, hvorfor disse borgere af og til protesterer herimod, hvilket nødvendiggør anvendelse af magt for at kunne gennemføre den mest nødvendige personlige hygiejne.

Det drastiske fald i antallet af magtanvendelser i hygiejnesituationer skyldes primært, at en konkret borger ikke længere figurerer i statistikken. I 2016 vedrørte 118 af de indberettede magtindberetninger således denne konkrete borger. Heraf var i alt 23 af indberetningerne at betragte som indberetninger som falder uden for serviceloven, idet forlængelse af forhåndsgodkendelsen til magtanvendelse i hygiejnesituationer ikke var mulig. Dette er dermed også forklaringen på, hvorfor antallet af magtanvendelser uden for serviceloven er faldet fra 49 i 2016 til 36 i 2017, jf. tabel 2.

Indberetninger om forhåndsgodkendte magtanvendelser

Det er borgers sagsbehandler i Myndighedsafdelingen/handlekommunen, der træffer afgørelse om at give en forhåndsgodkendelse til brug af magt. Forhåndsgodkendte magtanvendelser skal indberettes på særligt skema første gang en forhåndsgodkendelse tages i brug, og herefter skal der alene ske indberetning i de tilfælde, hvor borgeren modsætter sig den pågældende foranstaltning, og den derfor gennemtvinges med magt (fx fastholdelse ved bleskift, under borgerens protest). Således kan der ske flere indberetninger på én forhåndsgodkendelse, ligesom der kan være tilfælde, hvor det alligevel ikke har været nødvendigt at gøre brug af en forhåndsgodkendelse.

Aalborg Kommune har i 2017 samlet set givet 54 forhåndsgodkendelser til brug af magt. Til sammenligning blev der i 2016 givet i alt 81 forhåndsgodkendelser til brug af magt. Der er, jf. tabel 1, indberettet i alt 110 forhåndsgodkendte magtanvendelser/magtflytninger i forbindelse med de 54 eksisterende forhåndsgodkendelser til brug af magt.

Nedenstående tabel viser, hvorledes indberetningerne om forhåndsgodkendt magtanvendelse fordeler sig i forhold til typen af magtanvendelse, antal indberetninger og antal forhåndsgodkendelser. (Tallene for 2016 fremgår af parentes).

Tabel 3: indberetninger om forhåndsgodkendte magtanvendelser

Paragrafområde	Antal indberetninger	Antal forhåndsgodkendelser
§ 125, personlig alarm og pejlesystem	0 (0)	0 (0)
§ 126a, fastholdelse i hygiejnesituationer	64 (146)	8 (19)
§ 127, tilbageholdelse i boligen	0 (0)	0 (0)
§ 128, brug af stofbælte for at forhindre fald	4 (0)	4* (2)
§ 129, flytning uden samtykke	42 (60)	42 (60)
Total	110 (206)	54 (81)

*Der er tale om 4 borgere, hvor der er givet forhåndsgodkendelse til brug af sele i kørestol for at forhindre fald fra kørestol. I alle 4 tilfælde er der sket indberetning ved ibrugtagning af selen, hvorefter der ikke er kommet yderligere indberetninger, idet de 4 konkrete borgere ikke efterfølgende har forsøgt at modsætte sig brug af selen.

Antal borgere

Det samlede antal indberetninger om brug af magt i 2016 vedrører i alt 71 borgere, hvilket er et lille fald sammenlignet med 2016, hvor i alt 86 borgere var udsat for magtanvendelse.

Indsatsen på magtområdet

På baggrund af den handleplan, der blev vedtaget af Ældre- og Handicapudvalget tilbage i december 2014, har magtanvendelsesområdet siden været genstand for en særlig indsats.

Der afholdes kurser flere gange årligt, hvor både ledere og medarbejdere kan deltage, og der er obligatorisk deltagelse for alle nye ledere. I 2017 har den interne undervisning om de juridiske regler vedrørende magtanvendelser været suppleret af undervisning af en demenssygeplejerske. Der er på kurserne generelt stort fokus på, at man altid skal forsøge at opnå borgers frivillige medvirken til den nødvendige foranstaltning, inden der gribes til anvendelse af magt. Desuden skal magtanvendelsen altid udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt, og den skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået.

Der arbejdes også løbende på at finde andre løsninger på udfordringerne, således at antallet af magtanvendelser kan holdes på et minimum. Særligt på demensområdet har man fokus på at finde alternative løsninger, idet en enkelt borger kan komme til at stå for et betydeligt antal magtanvendelser. Dog skal det påpeges, at der altid kan opstå problematikker som nødvendiggør anvendelse af magt. I nogle hygiejnesituationer vil en manglende indgriben fra de ansattes side eksempelvis være udtryk for omsorgssvigt, ligesom magtanvendelse kan være en nødvendighed af hensyn til ansattes eller andre borgers sikkerhed.

Instrukserne for magtanvendelse er tilgængelige på internettet på adressen <http://instrukser.aalborg.dk>

Tidsplan

FL	18. september 2018
Udvalg	10. oktober 2018
Handicapråd	25. oktober 2018
Forvaltnings-Med	25. oktober 2018
Ældeerråd	22. november 2018